

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišstvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge** dežele i. **Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (inzerate) se plačuje od četverostopne petit vrste po 12 h, za večkratne natis primeren popust.
Posamezna štev. stane 10 h.

Štev. 228.

Telefonska številka 65.

Celje, v sredo, dne 6. oktobra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Vsenemštvo in Avstrija.*)

(Dalje in konec).

Gustav Adolf Verein ji v tem izborni služi. Iz letnega poročila tega društva za 1895 je razvidno, da je bilo v prejšnjem letu razdeljenih **5,900.000 mark med 623 protestantskih far v Cislajlaniji** od katerih jih je bilo 150 v Galiciji, 163 na Češkem in 91 na Moravskem. Gustav Adolf Verein posvečuje glavno skrb „proč od rimskemu“ gibanju. Iz njegovega poročila za 1900 posnemamo, da je poslal leto pred 40 protestantskih bogoslovcev v Avstrijo na delo. „Denar, ki ga Gustav Adolf Verein nabere, služi izključno v obrambo nemštva tujini.“ Isti namen ima tudi **Evangelischer Bund**, kateri sodeluje z Vsenemško Zvezo. Na občnem zboru Evangelijske zveze l. 1900 je bila določena svota **200.000 mark za propagando v Avstriji**. Ob tej priliki reba omeniti, da je vse to nemško „proč od rimsko“ gibanje čisto političnega. vsenemškega značaja in da ima svoj temelj izključljivo na Nemškem. Agitira se z razglednicami, brošurami, okrožnicami iz z živo besedo. Neka okrožnica daje onim, ki si žele prestopiti na protestantsko vero pogum z besedami: „Geldopfer werden nicht beansprucht... Für die erforderlichen Mittel ist gesorgt.“ (Denarnih žrtev ne zahtevamo... Za potrebna sredstva je poskrbljeno) in sicer v prav obilni meri poskrbljeno, kakor nam pričajo baš navedene številke. Poleg teh društev služijo vsenemškemu gibanju še: Allgemeiner deutscher Sprachverein, — Deutscher Schulverein. Bund der Deutschen im Ausland, Verein deutscher Studenten, Deutschnationaler Handlungsgehilfen Verband, Flottenverein, Wartburgbund, Ostmarkverein, Odin, Deutscher Verein Nord-Schleswig itd. ter dolga vrsta časopisov.

V službo vsenemštva je pa stopila pod vladno Viljema II. tudi **katoliška cerkev**. Kardinal Kopp iz Vratislave je osebni prijatelj cesarjev. Njegova škofija sega tudi na avstrijsko Šlezko. L. 1899 (aprila) je osnoval ta knezoškof novo duhovsko semenišče, katero ima namen vzgajati bolj prusofilske duhovnike, katere pošilja mesto prejšnjih avstrijsko-čutečih na avstrijsko Šlezko. Tri mesece po ustanovitvi tega novega semenišča je kardinal Kopp zahteval, naj bi se imenovalo za nadškofa v Prago Prusa barona Grimmensteina. L. 1899 se mu to še ni posrečilo, če pojde pa avstrijska politika po tej poti, po kateri jo žene grof Aehrenthal in baron Bienerth, se prav lahko zgodi, da bode že naslednik barona Skrbenskega na praški nadškofovski stolici v resnici — Prus.

Pa ne samo kardinal Kopp tudi papež Pij X. stoji popolnoma pod

vplivom pruske vlade in torej tudi v službi Vsenemštva. Dne 26. aprila 1908. je sprejel papež Pij X. poljske romarje, katere je vodil škof Likowski, ki je prečital ndanostno adresu papeža. Papež se je zahvalil rekoč: „V rodbini je očetu oni otrok najljubši, ki trpi; zato tudi jaz Poljake prav poseben ljubim. Poznam Vašo udanost cerkvi, ter vem, da ji ostanete vedno verni sinovi.“

Te besede so Poljake zelo razveselile, v Berlinu so pa vzbudile nejevoljo. Dopisnik „Berliner Tagblatta“ je šel v Vatikan, da bi mu dali pojasnila o tej papeževi izjavi ter je sporočil svojemu listu to-le: „V Vatikanu se ne pripisuje papeževi izjavi nikakega političnega pomena. Papež se je hotel Poljakom samo zahvaliti ter jim reči nekaj prijetnega. Sicer pa postopa papež v prusko-poljskem vprašanju strogo nepristransko, posebno sedaj po posetu kneza Bülowa v Vatikanu.“ Ta „stroga nepristranost“ papeževa v prusko-poljskem vprašanju se kaže posebno v tem, da je mesto primas za Poznanjsko po smrti Stablewskega že leta prazno in da ostane prazno, dokler se bode pruski vladi ponudila ugodna prilika, da imenuje na to mesto — Nemca s sigurnostjo da bode Vatikan to zaušnico Poljakom odobril in potrdil.

Iz vsega je torej razvidno, da stoje tudi oblastva katoliške cerkve v službi Vsenemštva, dočim pa Nemci govore in pišejo, da služi katoliška cerkev „slavizaciji.“ Ne, katoliška cerkev germanizira na Poznanjskem in v Avstriji in njena delavnost pri nas spopolnjuje prizadevanja — **Gustav Adolf Vereina, Schulvereina, Südmarke in podobnih nemških „obrambnih“ društev.**

Politična kronika.

Štajerski deželni zbor.

a Iz Gradca, dne 5. okt. Danes je prvi govoril dež. posl. Wastian. Utemeljeval je svoj znani predlog: Štajerski deželni zbor naj dovoli za uresničenje železn. načrta Maribor-Zeleni travnik donesek jeden milijon kron kot donesek delniški glavnici iz deželnih sredstev. Ta vsota se naj izplača v 5 letnih obrokih po 200 tisoč kron. Predlog se je odkazal železniškemu odseku. Dr. Verstovšek je utemeljeval svoj predloga za regulacijo Pake v šoštanskem in Mislinje v slovenjgraškem okraju. Predlog se je odkazal deželno-kulturnemu odseku. Dr. Hofmann je utemeljeval predlog proti nameravanemu zvišanju tovarnih tarifov na Južni železnici. Tudi ta predlog je bil odkazan železniškemu odseku. Posl. Novak je utemeljeval svoj predlog za preložitve državne ceste iz Zgornje Poljskave v Slov. Bistrico in na drugi strani iz Slov. Bistrice v Konjice. Gre se za izognjenje nekaterih strmin. Oba slov. klerikalca sta govorila samo en stavek slovenski,

ostalo pa nemški. Predlog se je odkazal deželno-kulturnemu odseku. Nemški klerikalec dekan Prisching je predlagal in utemeljeval svoj predlog za ustanovitev defin. in provizor. mesta za dva duhovnika v deželni blaznici. Konečno je cela zbornica glasovala za to, da se pripozna dež. svetniku Kasperju druga plač. stopnja v 6. plač. razredu. — Iz odsekov je omeniti, da se je dovolilo občini Gorenjski vrh v Halozah za l. 1909 156% obč. doklada in trgu Gornjigrad 183 odstotna. — Med stavljenimi predlogi pada v oči množina predlogov za ustanovitev novih nemških meščanskih šol: n. pr. za graško okolico, za Lipnico (moško in žensko) in za Donawitz. — Posl. Otter je stavil predlog, naj se skliče anketa za ureditev učiteljskih plač.

Iz drugih avstrijskih deželnih zborov.

a Nižjeavstrijski. Vlada včeraj ni podala svoje izjave v zadevi sankcije legis Axmann-Kolisko; odložila je to na petek. Očividno se vladni krogi boje zastopati pravičnost in postavno stališče. Baje išče sedaj vlada tako obliko izjave, ki bi ne razburila preveč nemško nacionalnih živcev in ki Nemcem „ne zapira postavne poti do dosege njihove pravične zahteve“ kakor pravi graška „Tagespost“. Toliko je gotovo, da bode vlada izjavila, da se postava Kolisko-Axmann v sedanjih obliki ne more predložiti v sankcijo. Sicer pa namerava nižjeavstrijski deželni zbor z obrambo nemštva še nadaljevati. Sedaj hočejo nemščino postavno določiti kot poslovni jezik dež. zbora, odbora in vseh autonomnih korporacij, oblastnij in uradov. Strah ima res velike oči! — Dalmatinski deželni zbor včeraj v znamenje sožalja z obsojenimi Srbi v Zagrebu včeraj ni imel seje. — Koroško. Posl. Steinwender je obširno poročal o protestnem predlogu Poltnik in tov. proti zvišanju tarifov na Južni železnici. Rekel je, da so sedanje denarne zadrege J. ž. samo posledice lastnih grehov in pa pomanjkanja državn. nadzorstva; teh napak pa sedaj ne morejo planinske dežele plačevati. Zvišanje tarifov ni umestno, ker bi nastala s tem samolastna sprememba v konkurenčnih trg. razmerah; tudi se ni vprašalo trg. obrtnih zbornic za svet. Protest se je enoglasno sprejel.

Drobne politične novice.

Slovanski „buml“ na Dunaju mislijo prirediti češki poslanci na dunajskem Ringu na dan otvoritve drž. zbora v dokaz, da Dunaj ni čisto nemško mesto. Pozneje bi se taki „demonstrativni“ sprehodi večkrat ponavljali.

Preureditev tiskovnega zakona. Nemški parlamentarci kanijo v drž. zboru predlagati, da se naj vendar enkrat resno posvetuje o reformi tiskovnega zakona. Zlasti bi se naj po njihovem mnenju omejile „krievične“ zaplene nemških listov.

Politični položaj na Ogrskem. Odkar vedo v krogih neodvisne stranke, da je cesar odklonil Kossuthov načrt za rešitev krize, postaja bojaželjnost čimdalje večja. Neodvisniki hočejo kljub cesarjevi želji po koaliciji razbiti vsako edinstvo s 67 niki in hočejo v ta namen izzvati politično debato v drž. zboru. Misli se pa, da bo ta s cesarjevim pismom odgoden; ako sedanje ministerstvo cesarjevega pisma ne bi hotelo sopodpisati, se bode tekom 9 dni sestavilo nestranskarsko uradniško ministerstvo.

Razveljavljenje dveh mandatorov. Verifikacijski odsek kranjskega deželnega zbora, ki bode kmalu dosegel vsled svoje klerikalne nestrpnosti in nepravilnosti primerno slavo, je sklenil priporočiti zbornici, da razveljavi mandata posl. Jos. Lenarčiča in Fr. Višnikarja, zato, ker niso imeli v njunima volilnima okrajema volilne pravice tudi klerikalni kmetje, stannjoči sicer v političnih občinah dotičnih mest in trgov, ali ne v mestih in trgih samih. Zanimivo je, da ni bilo nobene protesta iz volilnih okrajev imenovanih poslancev, temveč iz Kamnika, kjer je pa veljavna dr. Vilfanova izvolitev!

Sodba v zagrebškem veleizdajskem procesu. Kakor smo že poročali včeraj, je obsojenih 31 oseb na 184 let ječe; 22 oseb, ki so oproščene, je skupaj presedelo 20 let, 8 mesecev in 7 dni zastoj v ječi. Jeden je v ječi na sušici po 3 mesečnem zaporu umrl. Oproščenih še niso spustili, ker se je drž. pravdnik proti njihovi oprostitvi pritožil. Sodba pride še pred najvišjo sodno instanco na Hrvaškem, to je septemvirat. Pričakuje se, da bode ta kazen znižal. Zagrebški proces je jeden največjih procesov zaradi „vleizdaje“; od l. 1848, ko se je vršil enak proces proti italj. naprednjakom v Napulju, ki so delali za združenje Italije, še Evropa ni videla enakega sramotnega procesa. V dalmatinskem deželnem zboru, ki je sicer minulo soboto sprejel ostro resolucijo posl. dr. Tresića proti procesu, je vložil posl. dr. Mitrović interpelacijo o ti zadevi. O sodnikih se je izrazil sledeče: Nema valjda pera na svetu, koje može da opiše postupak sudija i državnog tužioca na tom procesu... Tako govori in misli cela Evropa, ki pa ne obseja samo sodnikov temveč še bolj povzročitelje in duševne očete tega sramotnega procesa na Dunaju in v Budimpešti.

Dnevna kronika.

d Število prebivalcev v New-Jorku. Glasom najnovejših uradnih podatkov ima New-Jork sedaj 4,500.000 prebivalcev, torej milijon več nego jih je bilo pod štirimi leti. Med temi je 1,800.000 Nemcev, 1,200.000 Ircev, 750.000 Židov in 45.000 Italjanov. Razun tega je v New-Jorku še drugih narodnosti. Mestni proračun znaša 780 mil. kron, torej petine proračuna angleške države. — New-Jork je za Londonom največje mesto na svetu.

* Glej „Narodni Dnevnik“ št. 202, 204, 205, 213, 220, 221 in 222.

*) Dr. Schultheis, Deutschnationales Vereinswesen str. 12.

d Amnestija za vojaške begune še traja. Opozarjamo, da je pomilostil naš cesar lani o priliki svojega jubileja vojaške begune, ki so se odtegnili naborni stavi in so odpotovali v inozemstvo. Tega pomiloščenja so deležni pa le tisti, ki so se odtegnili naborni stavi pred 2. decembrom leta 1907, in ki se vrnejo v domovino najkasneje do 1. decembra 1909 in se do tega časa osebno zglasijo pri svojem okr. glavarstvu. Kdor ima torej sorodnike, ki so vojaški beguni kje v inozemstvu, naj jih opozori, da ne bodo nič kaznovani, če se vrnejo in zglasijo pri okr. glavarstvu do 1. decembra 1909 in če so dani zgoraj obrazloženi pogoji.

u Razburjene oblasti. Na Tirolskem gre veleizdaja vse bolj v cvetje. Ker je neka dama v Trentinu nosila brošo, na kateri je baje bila izražena (!) odcepitev Italijanov od Avstrije, je visoka oblast nošenje te broše prepovedala. Seveda, sedaj je domovina rešena. Morda se še nekoč pripeti slučaj, da bodo zaprli Italijana, ki bo prišel čez mejo k svojemu dekletu v vas, češ, da jo hoče poročiti in s tem odcepiti bistven (!) del Avstrije in ga priklopiti Italiji.

u Cook in Peary sta torej oba sleparja, kar smo že iz početka nekako gotovo zatrjevali. Geografska družba v Chicagu je namreč odklonila trditev, da bi bil kateri teh dveh, kadar videl severni tečaj. Na istem stališču je geografski klub v St. Louisu.

u Odsev iz srednjega veka. Ker so nekateri ljudje pred nekoliko dnevi v Adriji metali za svojim škofom kamenje, ker so se bali, da bode z arhivom šel tudi škofijski sedež od njih, je papež proklel mesto Adrijo in vso okolico. Škof še vedno leži. (To strašno prokletstvo obstoji v tem, da se ne sme mašo služiti, ne zvoniti, ne zakramente deliti, edino mrličje pokopati je dovoljeno. Inocenc se je bil leta 1688 zadnji tako razjezil. Op. ured.)

Prva ukrajinska razstava v Striju. V „Narodnem domu“ v Striju (Galicija) je bila te dni otvorena razstava, ki je „par excellence“ ukrajinska, ker so izključeni vsi poljski razstavljalci in tudi maloruski, ki ne priznavajo Ukrajincev za poseben narod, a to so moskalofili — Staromalorusi. Povsem naravno je, da je radi tega razstava zelo enolična in ima mnogo nedostatkov. Značaj razstave je poljedelski. Vzlic temu priznavajo sami Poljaki, da je ta razstava pokazala silen napredek v poljedelstvu. Najzanimivejši del je narodna domača industrija. Tu so razstavljene zelo lepe stvari domače tekstilne industrije. — Razstava je zelo dobro obiskovana, a Poljaki se zelo laskavo izražajo o njej.

u Srbska trgovina napreduje kljub zaprekam, ki jih stavijo avstro-ogrski politiki. Ves izvoz se vrši preko Soluna na Francozko, v Italijo in Egipt. Pristaniška družba v Solunu postavi skladišča, v katerih bo srbsko blago lahko čakalo na odhod parnikov. Srbska vlada se je zavezala, da bo prispevala družbi za vzdrževanje skladišč vsako leto 27.000 frankov. Zadnje mesece se je izvoz skozi Solun znatno povzdignil. Od 20. junija do 1. sept. je šlo v Egipt, Italijo in na Malto 4000 volov, 500 ovac in 5000 koz. — Na Grško in na Francozko se je odpotalo v tem času 1100 vagonov srbskega žita.

Štajerske novice.

o Deželni glavar Šuklje o bodočih državnoborskih volitvah. Pred kratkim se je kranjski dež. glavar pl. Šuklje izrazil, da bodo po njegovem prepričanju prihodnje volitve za avstr. dež. zbor takoj po Novem letu. Gosp. Šuklje je bil mnenja, da bodo takrat klerikalci pobrali vse mandate na Slovenskem razun Rybačevega; tega pa upajo pridobiti, „ker se itak bolj k njim nagiba“ in potem bode združena črna Slovenija na večne čase! Iz tega se jasno vidi, da se gre klerikalcem pri celi njihovi obstrukciji samo za nekaj mandatov in za košček zelo dvomljive politične moči na škodo vsem narodnim in gospodarskim interesom Slovencev.

o Dež. posl. Terglav se je dal interviewati o političnem položaju. Če je bilo to v oštariji pri kranjskih klobasah ali na železnici, to re vemo ravno natančno. Rekel je, da so Nemci saprmenški h'di v deželnem zboru in da ai dobro imeti z njimi opravka. Zato tudi klerikalni poslanci sedaj raje mal po nemšk toučejo, kaj pa bi tudi z Nemci imel večn špetir! Dr. Kukovcu je hudo zameril, da je z nekaj medklici osmešil klerikalce; sicer pa ima on o njem prepričanje, da je sposoben. O nemških klerikalcih tudi ni vedel nič dobrega poročati; baje prezirajo slovenske in jih smatrajo za nekoliko slabšo sorto krščanskih socialcev. O velikih načrtih, ki jih imajo klerikalci glede eventuelnih državnoborskih volitev, bo pa poročal prihodnjič.

z „Slovenčeva“ kulantnost. Pred dvema dnevoma smo prejeli iz poslanskih krogov dopis, v katerem smo nekoliko osvetlili klerikalno baharijo z dr. Šusteršičem. „Slovenec“ se je, čudo božje, na to toliko spozabil, da je prižnal, da igrata poleg Šusteršiča Udržal in Stapinjski tudi neko skromno ulogo. Morda pridejo še sedaj drugi poslanci na vrsto. Konec naše notice je „Slov.“ posmehljivo citiral, češ, da so napredni poslanci itak neškodljivi. To pozvanim krogom v premišljevanje, da jih ne bo po klerikalni tovaršiji in kar pa je še slabše, po klerikalnem vodstvu bolela glava! Vprašanja zveze s češkimi naprednjaki pa se „Slovenec“ očitno boji. . . . Da nekoliko osvežimo njegov pogum, bomo priobčili enkrat v „Nar. Dn.“, kaj mislijo češki agrarci o klerikalnem zastrupljanju kmečk. ljudstva!

o Iz Studencev pri Mariboru. V sredo, 29. septembra, so se vršile v naši občini volitve za prvi in drugi razred, ki so bile prej iz izvestnih razlogov preložene. Razmerje glasov je v prvem razredu: Nemci 9 do 12 glasov, socialisti in Slovenci 1 do 5. V drugem razredu Nemci 38 do 58, socialisti in Slovenci 1 do 20(?)

o Občinske volitve v Strihovcu in Cirknecl bl. St. Ilja nad Mariborom se vrše jutri. V obema je nevarno, da zmagajo nemškutarji.

o Sklad za obmejne Slovence mora biti v nevarnosti, da se izprazni. V Ljubljani namreč sedaj delajo za obmejne Slovence, kakor le malo kdaj. Na Goriškem je treba sedaj volilnih podpor. To je pač delo za obmejne Slovence! In skiad je vendar za to tu. Torej romajte tisočaki iz sklada tja med obmejne Slovence pod Sveto goro — pravijo v Ljubljani in sklad se prazni, tisočaki pa gredo v Gorico. Ti tisočaki, razdrobljeni v dvajsetake in desetake, predstavljajo podrobno delo med krščanskim ljudstvom na Goriškem. Ti tisočaki iztisnjeni iz ljudstva in dani duhovnikom, imajo pričarati temo nad goriško deželo, tisto tako zaželjeno temo, v kateri znajo sinovi teme tako izborni slepariti naše ljudstvo. Cvenk je katoliško prepričanje, kronice v žepu zapeljancev plačilo za oddane glasovnice za svete kandidate krščanske stranke. Upamo da v očigled temu, da se v Ljubljani blagajna vedno bolj prazni, povzdigneta „Straža“ in „Gospodar“ svoj hripav glas še pravočasno — v svojo korist.

z Celjsko društvo za varstvo otrok je spravilo nekega slepega dečka v Gradec v zavod za slepce. Deček je bil pred par leti vsled bolezni oslepel, toda oče, lahkoživček, ga ni hotel nikamor spraviti, temveč ga je pošiljal beračit. Usmiljeni ljudje so mu radi dajali, in oče se je enkrat izrazil: „Ko bi imel še enega slepca, z nobenim kmetom bi ne hotel menjati!“ Za bodočnost otrokovo pa se ni brigal. Zato je društvo poseglo vmes, očetu se je odvzela očetovska oblast, postavil se je

varuh in društvo se je zavezalo vsaj za prvega pol leta plačevati za fanta stroške v zavodu za slepce. — Nadalje se obrača društvo na usmiljena srca s prošnjo, kdo bi hotel sprejeti 6letnega fanta za svojega. Mati mu je dekla in ne more zanj skrbeti. — Tudi je znan društvu 14leten deček, ki je na potu, da postane velik malopridnež, ako ne pride v zanesljive roke. Rad bi se učil čevljarstva, kateri mojster bi ga hotel sprejeti?

o Občni zbor „Zveze slovenskih posojilnic“ v Celju, lastnice Zvezne tiskarne in Zvezne trgovine, se je vršil danes dopoldne v sejni dvorani posojilnice. V novi odbor so voljeni: predsednikom dr. Vekoslav Kukovec; odbornikom gg.: dr. Ant. Božič, dr. Ernst Kalan, dr. Karl Koderman, dr. Gregor Žerjav, dr. Josip Sernec, Franc Lončar, Robert Diehl, Rud. Stermecki, Josip Širca in Fr. Ferlinc; preglednikoma Fr. Schaur in Jos. Smertnik.

z Vinsko trgateg priredi Ciril in Metodova podružnica za Gaberje v nedeljo, dne 10. vinotoka v gostilniških prostorih g. Plevčaka. Na sporedu je kraja in licitacija grozdja, srečolov, šaljiva pošta, ples i. t. d. Ker je letos grozdje nad vse sladko, naj vsakdo prihiti k nam, da se istega pošteno nazoblje. Domače viničarke in viničarji se bodo nad vse potrudili, da bo vsakdo pošteno postrežen pri kraji in potem tudi v kajhi in da grozdja nikjer ne bode manjkalo. Zatorej v nedeljo vsi na vinsko trgateg, kjer se bo istotako vsak lahko zasukal pri domači godbi tamburašev.

z Dijaška kuhinja v Celju bode tudi letos dajala revnim dijakom obed. Oglasilo se jih je 99. Dovolilo se je na teden 404, to je povprečno na dan 58 obedov. Ker stane vsak obed 44 v, pride na leto ogromna vsota, katero je treba z darovi pridobiti. Slovenci, spominjajte se pri vsaki priliki Dijaške kuhinje v Celju!

z Celjskemu Ōchsu se zopet meša v glavi. Pretečeno nedeljo je slišal na kolodvoru slovensko govorico. Pravil je, da je to kitajski jezik. Ōchs, star si že dovolj, bodi pameten in pusti Kitajce živeti!

z Iz poštne službe. Cesar je sedaj upokojenemu poštному nadkontrolorju Petru Grašiču podelil naslov cesarskega svetnika.

z V Vojniku je kupil gosp. Fran Podpečan, kolar, hišo g. Gajšeka (Legvaršek). Zopet ena slovenska hiša več v Vojniku.

z V Rogaški Slatini bode krajni šolski svet ustanovil otroški vrtec z nemškim učnim jezikom.

z Iz Ljutomera. Danes se poroči g. Aleksander Vaupotič, gostilničar in posestnik v Ljutomeru z gco. Josipino Eichholzer, hčerko mesarjevo od Device Marije v Paščavi.

z Vedoželjni Nemci. V Mariboru se Nemci pridno uče slovenski. „M. Z.“ piše, da se naj oni možki, ki bi se radi brezplačno učili slovenščine, obrnejo na „Südmarko“. Pa ne, da bi ona vse plačala?

z Nov odlok. Ministerstvo za deželno brambo je odločilo, da se naj žandarmerijske postaje v slučaju poizvedb v onih mestih, ki imajo policijsko oblast, obračajo za naprej na magistrat, ne pa na žandarmerijo. Na Slovenskem Štajerskem pride v poštev Maribor, Ptuj in Celje. Ravno prav! Pri teh policijah bo pa že žandarmerija izvedela kaj o kakih nemškutarskih pretepačih.

o Iz Šoštanja. Trgovec Kossar je kupil Werbniggovo hišo v Šoštanju. Werbnigg se preseli v Maribor, nekam v Melje, kjer bode otvoril mešano trgovino.

o Savinske železnice v deželnem zboru. Jutri se bode razpravljalo v štajerskem dež. zboru o železnica Polzela-Kamnik in Rečica-Gornji Grad. V obeh zadevah je stavil predloge deželni poslanec dr. V. Kukovec, ki jih bode jutri v seji zbornice utemeljeval. Tudi klerikalni poslanci so v obeh zadevah stavili podobne predloge in pridejo menda v kratkem na vrsto v svrhu utemeljevanja predlogov.

z Iz Brežic. Večkrat slišimo pri tožbe, da zahteva nemška hranilnica (šparkasa) pri vzdigovanju hranilnih vlog kar polletno odpoved, najmanj pa četrtletno. Ljudje trpijo vsled tega občutno škodo. Večkrat se zgodijo slučajji, da je denar položen pri sodnji v kaki zapuščinski zadevi. Treba je izplačati dediče ali upnike, a hranilnica noče izplačati pred pretekom zahtevanega odpovednega roka. Upniki lahko svoje terjatve iztožijo in tako nastanejo nepotrebni stroški.

Zaradi tega opozarjamo, da lahko interese v vseh zapuščinskih zadevah pri sodnji zahtevajo, da se denar ne sme nalagati iz tega vzroka pri nemški hranilnici, ampak pri kakem drugem denarnem zavodu, ki ne stavi takih nepotrebnih pogojev glede izplačevanja hranilnih vlog.

Seveda si hoče hranilnica na ta način vsaj nekaj časa pomagati, ker ji primanjkuje domačih hranilnih vlog, a da bi se podpiralo nemško hranilnico na škodo varovancev, to ne gre. Na te nedostatke opozarjamo posebno tudi c. kr. pupilarno oblast, da stori vse potrebno in obvaruje varovance nepotrebne škode.

Zadnji čas je odpovedala šparkasa v Brežicah neko pupilarno varno zavarovano posojilo in si tega postopanja ne moremo drugače tolmačiti, kakor da ji pač res primanjkuje denarja, kajti vsak denarni zavod mora biti le vesel, če lahko izposodi denar pupilarno varno. Pa pri brežiški šparkasi je druga praksa!

z Sankcionirani zakoni. Cesar je potrdil zakonski predlog o regulaciji Mure do broda pod Radgono in Drave do Središča.

z „Autorizirani inženir“. Tehnik Muchar je bil v Gradcu obsojen radi sleparstva v enomesečno ječo, ker je namestništvo osleparil, da ga je autoriziralo za kulturnotehniškega inženirja. Muchar je namreč navedel, da je napravil vse izpite in je prošnjo tudi opremil s spričevali, ki so bila gotovo ponarejena. Sedaj je prišla sleparija na dan, a se ne da dokazati, ker spričeval ni nikjer. Radi tega ga ne morejo obsoditi radi ponarejenja dokumentov.

o Postajice Stranje v km 12 rogaške železnice t. j. med Šmarjem in Mestinjem si želi več občin šmarskega okraja. Tozadevni prošnji je bil upravni svet železnice koj pripravljen ustreči, če se mu plača 1000 K. Okr. zastop Šmarje je že dve leti tega sklenil v to svrhu 400 K prispevati. Sedaj je pa storil šmarski okr. odbor sklep, naj se od čistega dobička za 1908 Južneštarske hranilnice, ki je okr. zastopu Šmarje kot nje soustanovniku v razdelitev pripadel, znesek po 600 K v dopolnitev fonda za napravo postajice Stranje nameni. — Ker k tej postajici gravitira večji del šmarskega in kozjanskega okraja, kakor tudi obmejni del Zagorja, je torej sigurno kot važno prometno sredstvo obče koristi, in ni dvoma, da dobi ta sklep potrebni odobritvi. Šmarskemu okr. odboru vse priznanje! Pripomba uredništva: Ta postajica utegne prevažna postati za bodočo železnico Brežice-Rogatec.

z Oblasti pozor! Nemški časniki poročajo, da pride ob priliki blagoslavljanja nemške šole Svetemu Le-

nartu v Slovenskih goricah vse, kar nemško čuti od Mure do Save. Udeležijo se slavlja baje društva in posamezniki. Ker vemo, kaj hočejo nemškutarji in poznamo način, kako dajejo taki ljudje svojim čutom duška, pozivamo oblasti, da če že ne prepovejo tega romanja, vsaj vse potrebno ukrenejo, da se ne bo kalil mir!

o Železnica Mestinje (Rogatec)-Brežice-Rudolfovo. Na sobotnem zapnem sestanku v Brežicah se je ventiliralo vprašanje, ali ne kaže projektirati progo Videm-Krško ob cerkljanskem hribu dalje v Kostanjevico in Rudolfovo, na progi južne železnice Videm-Brežice pa dobiti pravico peage-prometa za železnico Mestinje-Brežice. Zastopniki Kozja in gornjih krajev so se zavzemali za progo Mestinje-Podčetrtek-Buče-Kozje-Podsreda-Št. Peter itd. Kakor se vidi, bo še nastalo marsikatero preporno vprašanje. Našim somišljenikom svetujemo, naj se po možnosti udeležijo shodov v Kozjem in Brežicah in tam zavzamejo interesom Sotelske doline in važnosti celega projekta primerno stališče.

o Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo, dne 10. vinotoka t. l. priredi slovensko gledališče v Mariboru v Narodnem domu veseloigro v treh dejanjih „Gospod svetnik“. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Blagajna se odpre že ob pol 7. uri. Predprodaja vstopnic se vrši v nedeljo v „Ljudski knjižnici“ v Narodnem domu od 2.—4. popoldan.

Kranjske novice.

d Čuden slučaj. Delavec Gregor Seršen se je na ljubljanskem kolodvoru na redek način ponesrečil. Spravljal je premog iz vagona v skladišče. Ko je pa zabedel z lopato v premog, je počila naenkrat dinamična patrona, ki je bila ostala med premogom ter mu je odtrgala dva prsta na levi roki in ga tudi na nogi močno pokvarila.

d Internacijskalna dirka, katero je priredilo reško kolesarsko društvo „Falco“ v nedeljo dne 3. t. mes. iz Ljubljane v Reko, se je pričela zaradi deževnega vremena namesto ob 7. šele ob četrt 11. dopoldne pri tretjem kilometru na Tržaški cesti. Dirkalno je 20 najboljših slovenskih, laških, hrvatskih in ogrskih dirkačev. Čehi in Nemci so izostali. Prvi štirje so prevozili progo 136 kilometrov: Valenčič, Kiss (Oger), Meniga (Hrvat), Romagnelli in Verce-nassi (Italijana). Posel na štartu so preskrbovali člani „Kluba slovenskih biciklistov Ljubljana“, in sicer Čuden Vesel in Barle.

o Na škrlatici je obolelo v Dragi na Kočevskem in v bližnjih vaseh 27 otrok in en mož. Šola v Dragi se je zaprla.

o Občni zbor „Prve vinorejske zadruge v Krškem“. Dne 4. oktobra je bil prvi občni zbor vinorejske zadruge, katerega je posetilo do 40 udeležencev. — Kot prva točka dnevnega reda je bilo poročilo pripravljalnega odbora. Poročal je o tem g. dr. Tomaž Romih, ki je v kratkih in jedrnatih besedah skiciral začetek ter pomen zadruge, ki naj pomaga tudi malemu kmetu — ne pa kakor jo to govoril v Sv. Križu g. državni poslanec Hočev — samo liberalnim magnatom. — Potem se je vršila volitev odbora.

Primorske novice.

Defraudant dr. Lorenzetto. Pač poslednjikrat se peča javnost z bivšim notarskim kandidatom dr. Lorenzetto, ki je s svojimi mnogobrojnimi sleparijami v Pulju onesrečil premnogo rodovin in potem pobegnil. Kakor smo poročali, so defraudanta prijeli v Argen-

tiniji in bi ga bili tudi izročili avstrijski pravici, ako bi bila obtožnica tekom 45 dni prišla v Argentinijsko. Ker pa snov ni bila zbrana, je niso sestavili in Argentinci so izpustili Lorenzetta, ki je prostost porabil v to, da je drugam pobegnil.

Prijet klerikalni podkupovalec. V Renčah so na lep način speljali na led klerikalnega agitatorja. Nekdo ga je poprašal tako-le zaupno, po čem plačnjejo glasove. Rekel je, da po 20 K. Potem mu je rekel oni volilec, da bo volil klerikalno, na kar mu je ta hitro stisnil v roke 10 K, češ, da drugo pa še dobi. Volilec je pa na to pričam pokazal krone in vso reč so naznanili orožništvo. Torej glasovi za klerikalce po 20 K! Presneto bodo stale volitve klerikalce!

d 50.000 K bo premalo! „Soča“ trdi, da imajo klerikalci na razpolago 50.000 K denarja za volitve. Klerikalni agitatorji imajo polne žepe denarja ter dajejo po 20 K za glas. Plačnjejo za vino pa podkupujejo, da je grdo. Potrosili so že tisočake in tisočake; če bodo pa tako trosili naprej, bo premalo 50.000 K.

o Največji podzemski prostor. Oktoberski zvezek mesečnika „Adria“, ki ga izdava J. Stradner v Trstu, imenuje lani odkrito jamo pri Občini največji podzemski prostor na svetu. Jama je dolga 240 in visoka 138 metrov. Cela Petrova cerkev v Rimu bi imela v njej prostor, kajti ona je 52 metrov krajša in 21 metrov nižja.

Koroške novice.

u Škof zbolel. Škof dr. Kahn je resno zbolel. Zdravniki so konstatirali, da mu je stopila kri v glavo, ki ga hromi. Ni pa škofa zadela kap, kakor se je bilo govorilo po Celovcu.

u Nevaren delavec. V Žitni ulici v Celovcu se je skregal neki delavec s svojim akordantom in ni dolgo trajalo, da stž se spoprijela. Naenkrat pa je potegnil delavec neki omot iz žepa in ga vrgel na tle. V omotu je bila samokresna patrona, ki je padla na kamen in eksplodirala, a k sreči nikogar ni ranila. Policija je zaprla delavca.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Ožje volitve na Goriškem.

a Gorica, 6. okt. O včerajšnjih ožjih volitvah še niso znani rezultati iz vseh občin, vendar je gotovo, da so klerikalci zmagali z nad 1000 glasovi večine.

Politička kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 6. okt. V političnem gibanju je nastala nekaka stagnacija. Justh je celo glavno mesto na 2 dni zapustil. Listi pišejo, da ne bode poklican Franc Kossuth tako kmalu k cesarju in da se bode kriza vobče še dolgo vlekla.

u Budimpešta, 6. okt. Izvenparlamentarno ministerstvo katerega tukaj pričakujejo za vodstvo pogajanj in oskrbovanje tekočih poslov, bode docela brezbarvno. Kot predsednika se imenuje Lukacs ali Khuen Heder-varyja.

Obletnica aneksije v Belgradu.

Vtis zagrebske obsodbe.

u Belgrad, 6. okt. Časniki prinašajo članke o aneksiji in jo imenujejo za Srbijo žalosten in usoden dogodek. Napovedan je protestni shod, danes zvečer pa se bode predstavljalo v narodnem gledališču 3 igre z antiavstrijsko tendenco. Med igro bodo najbrž visokošolci demonstrirali.

u Belgrad, 6. okt. Včeraj so naznanjale posebne izdaje časopisov obsodbo v zagrebskem procesu. Dasi je vzbudilo dejstvo, da ni nikdo obsojen na smrt, veselje so iznenadile visoke zaporne kazni. Mnenje je splošno, da je obsodba poraz celega procesa in da bode le še utrdila srbsko-hrvatsko kolonizacijo.

u Belgrad, 6. okt. Iztirali so 4 člane macedonskega odbora, baje zato, ker so ministru Pašiču grozili s smrtjo.

Knez Nikita v smrtni nevarnosti.

a Cetinje, 6. okt. Črnogorska vlada namerava razglasiti obsedno stanje v deželi. Baje je hotela zadnja zarota kneza umoriti. (Tem poročilom kneza Nikole po cetinjskem procesu pač malokdo verjame. Op. ur.).

Vojna na Maročanskem.

a Pariz, 6. okt. „Matin“ poroča, da se bodo Mavri z vsemi silami ustavljali event. zasedenju tetuanskega ozemlja.

a Madrid, 6. okt. „Heraldo“ piše, da je rekel guverner v Tetuanu, da se bode vojna s Kabyli še zelo vlekla in ne bode imela nobenega cilja, četudi Španjolci zmagajo, ker nimajo Kabyli nobenega odgovornega vodje.

Dunajske novice.

o Dunaj, 6. okt. K nameravanemu bumlu, katerega hočejo prirediti Čehi 19. okt. med parlamentom in opero, poroča hrv. korespondenca, da se bodo sprehoda udeležili vsi slovanski poslanci.

o Dunaj, 6. okt. — Danes pride na Dunaj iz Budimpešte hrvaški ban Rauch. Danes ima pogovor z zunanjim ministrom Aehrenthalom, jutri ga bode sprejel cesar v posebni avdijenci, da mu bode poročal o razvoju političnega položaja na Hrvaškem in o sodbi v procesu.

Drobne novice.

o Praga, 6. okt. Staročeski drž. poslanec dr. Vlad. Serb je odložil svoj mandat. Zastopal je II. okraj v Pragi.

o Odesa, 6. oktobra. Sem je došel bivši perzijski šah z rodbino.

o Carigrad, 6. okt. V Jemenu so se vršili v assierski okolici krvavi boji med turškimi četami in upornimi Arabci. Poročila, ki so sicer najbrž pretirana, govore o več tisoč mrtvih in ranjenih.

Društvene vesti.

z Čitalnica v Slovenski Bistrici priredi komorno godbeni večer v nedeljo, dne 10. oktobra 1909 v veliki dvorani hotela „Avstrija“. Sodelujejo gospici Lj. Schreinerjeva in Olga Serajnikova ter gg. Dom. in Fr. Serajnik. Vstopnina 1 K za osebo, 2 K za obitelj. Začetek točno ob 5. uri popoldne. Prebitek je namenjen otrokom okoliške šole v Slovenski Bistrici. V spored: 1. Weber; Trio za klavir, gosli in cello. 2. Gottermann; Romanca za cello in klavir. 3. Petje: a) K. Koranski: „Uvenuloj ruži!“. b) Benjamin Ipavice: „Čiganka Marija“. 4. Ant. Dvofak: Valček za klavir. 5. Spohr: Koncert za gosli in klavir. 6. Bellini: Trio za klavir, gosli in cello. Pripomba: Brzovlak iz Maribora stoji v Slov. Bistrici ob 3'06 popoldne, iz Celja ob 2'19 pop.; zvečer vozi v Maribor ob 9'47, v Celje ob 8'23. Lokalna železnica ima k vsem vlakom zvezo.

z Občni zbor Narodne Čitalnice v Hrastniku se vrši v nedeljo 10. okt. ob 2. uri popoldne. Vabimo ude in prijatelje društva, da se zanesljivo udeleže.

Po svetu.

o „Zasedeno“. „Nar. listy“ poročajo sledečo zgodbo: V neki praški kavarni je sedel dolgoletni gost dan zadnjem ob gotovi uri pri oknu, bral pri „črni“ svoj časopis in opazoval življenje na ulici. Nekega dne se je trenutek zakasnil in ko pride v ka-

varno, sedi na njegovem mestu neznani novi gost. „Dovolite, to mesto je zasedeno“, je rekel precej energično tujcu, v nadeji da se bode novi gost opravičil in šel drugam. Pa tu je zadelo železo ob kamen! Novi gost se ni dal zmotiti pri čiranjju časopisov in se odrezal: „Kaj pa lezete sem, če vidite, da je zasedeno?“ Stari gost je pričel rasti: „Toda jaz vendar tu sedim že pet let — —“. „Potem ste se že dosti nasadeli, in bom jaz sedel tu dan za dnevom pet let“, je rekel novi gost. Cela kavarna se je smejala, da je stari gost zgubil svojo lastnino. Bil bi že sedel kam drugam, pa ker ga je cela kavarna škodoželjno gledala, je čutil, da mora svoje pravo braniti kot lev. „Vi vendar morate vedeti, da je v taki stvari med dobro vzgojenimi ljudmi mogoč dogovor?“ „Sigurno, in sicer na ta način, da je treba tam, kjer sedete, stola in mi dajte že enkrat mir!“ Tu pa je imel že stari gost vendar dovolj. „To je, gospodine, sprostaštvo, da s takim nasiljem zasedete moje mesto...“ Novi gost si je na to zapisal ime, ne da bi se dalje brigal za razburjenje starega gosta. Našla sta se zopet pri okrajnem sodišču, kjer je stari gost, ko se mu je odmerilo 24 ur, prosil za odpuščanje in rade volje plačal sodne stroške. — Tako dela dandanašnji brezobziren svet s starimi gosti!

o Nesposobnih za vojno službo na Francoskem je vedno več. „La France Militaire“ poroča, da je na 380.000 vojaških obvezancev bilo okoli 29.000 mož, ki so bili proglašeni nesposobnim za vojaško službo. Od tega števila odpada pet tisoč na one, ki so povsem slabi. To število narašča od leta do leta ter se je skozi nekoliko zadnjih let podvojilo. Raste tudi število onih, ki trpijo na sušici.

u Strašna smrt. Posestnik Griffith v Moltu na Angleškem je storil nenavadno in ob enem strašno smrt. Splezal je bil na hrast, da dvigne sovino gnezdo, a pri tem mu je zdrknilo, da je padel v žlambo (votlo drevo). Tam je revež glada poginil, ker njegovih klicev na pomoč ni nikdo slišal.

o Nameravan napad na carja? — „Pester Lloyd“ poroča iz Petrograda, da so tam pred nekimi dnevi zaprli najstarejšega sina dvornega mizarja Mihalova, ki je baje pripravljaj atentat na carja — O bistvu zadeve pa molčijo.

o Hraber lovec. V Bosni poznajo splošno nekega Salko Mujezinoviča, ki slovi radi drznih svojih lovov na medvede. Te dni je zasledoval velikega medveda do novobazarske meje, kjer ga je obstrelil. Medved je skočil na lovca, kateremu je odpadla puška tako, da se je moral samo z nožem braniti. Mujezinovič je sicer zmagal, ali mu je medved prej pregriznil goltanec, da je smrtno nevarno ranjen. Že prej nekoč pa mu je bil drug medved uničil eno oko.

o Taft v smrtni nevarnosti. Predsednik severoameriških držav je bil v soboto v smrtni nevarnosti. V Portlandu so oni dan prijeli nekega moža z imenom Artur Wright v trenutku, ko je hotel s samokresom skočiti nad Tafta, ki se je vozil v avtomobilu. Že prej se je Wright policistom in detektivom zazdel sumljiv, ker je hotel skriti samokres v fotografičnem aparatu in zato so ga opazovali. Tudi dva druga človeka so zaprli, kajti tudi ona sta se skrajno sumljivo obnašala. — Wright trdi, da je hotel predsednika samo slikati.

u Kako je lep vojaški stan! Znano je, da se nikjer ne trpinči tako ljudi, kot pri vojaki. Naravnost velikansko je število onih nesrečnežev, ki si zaradi neznosnih vojaških razmer, sami vzamejo življenje. Pri vojaki je osemkrat toliko samomorov kot pri civilnih ljudeh. Na 100.000 vojakov pride v nemški armadi 67, v angleški 23, belgijski 26, francoski 29, laški 40, ruski 20, španski 15, v avstrijski pa celo — 131 samomorov. Naša srečna Avstrija je torej glede trpinčenja vojakov prva med evropskimi!

u Nad tisoč beguncev prijetih. Iz Vitebskega na Ruskem poročajo, da je ruska policija na židovski „Dolgidan“ preiskala vse sinagoge in našla tam kakih tisoč (?) vojaških beguncev, ki so se prej skrivali, povodom visokega praznika pa prišli domu med svoje drage.

n Jack, razparač II. Neki nov norec, ki širi grozo, kakor svoj čas Jack na Angleškem, se je pojavil v Petrogradu. On napada ženske, jim para trebuhe in pušča pri mrtvih truplih list z besedami: „Vzel sem jej denar kot mezdo za delo, s katerim osvobajam svet od žen“. Dosedaj so našli tri trupa. Storitelj je očitno blazen.

z Kaj stanejo polarne ekspedicije? Za ekspedicijo na južni tečaj, ki se sedaj organizuje na Angleškem, je določenih 800.000 kron. To je razmeroma mala vsota, ako se nvačuje, da bode ekspedicija obstojala iz 50 članov. Ker ni mogel sir John Ross dobiti od vlade potrebnih sredstev, daroval mu je tovarnar Booth 400.000 K. Ross je iz hvaležnosti nazval novo odkrito zemljo „Boothia Felix“. Nemške ekspedicije so skupno stale 101.000 dolarjev. — Payerjeve polarne ekspedicije (l. 1870. in 1871.) so stale samo 8000 tolarjev. Za Tollovo ekspedicijo leta 1900. je izdala ruska vlada 240.000 rubljev.

d Novo morsko poveljstvo. Istočasno z novico, da preide vojaško poveljstvo iz Zadra v Sarajevo, se je pojavila potreba, da se nadomestijo mnogobrojni oficirji in uradniki, ki so odšli iz Zadra, z drugimi, da ne bi trpelo preveč gospodarstvo. Radi tega in pa da se mornarstvo v Dalmaciji bolj uredi, se osnuje še tekom tega meseca v Zadru viceadmiraliteta. Ta bode skrbela, da pride znaten del poslov od puljskega admirala na zaderskega kontre-admirala. In to je bilo potrebno.

Za železnico Mestnje-Brežice-Rudolfovo.

Neki konzorcij v Brežicah je dobil od železniškega ministerstva dovoljenje, pripravljati del za železnico Rogatec-Brežice-Rudolfovo in se je na razne korporacije in zasebnike obrnil za prispevke. Ne oziraje se na to, da se gre glasom najbrže netočnih časniških poročil za ozkotirno železnico, ki bi bila nezadostna in za interese nesprejemljiva, so temeljiti razlogi dvomiti o resnosti dela tega konzorcija. Pogajanje tega odbora v svrhu nabave že izdelanega načrta g. inž. Daubachy za normalnotirno železnico Rogatec-Brežice, ki je sedaj last tvrde E. Czechowiczka in sin na Dunaju, je do sedaj še vedno brezuspešno, če to sploh mo-

remo smatrati kot resno pogajanje namesto zavlačevanje. Vrh tega se odbor ne briga za to, da bi poizvedel mnenje in želje vseh interesentov ob progi glede trase, ampak v zaupnih sejah kuje svoje načrte, mesto da bi se o tem javno razpravljalo. Ta odbor se dalje hoče ozirati le na koristi mesta Brežice, četudi je mnogo interesentov, ki imajo glede trase bodoče železnice vse druge želje in zahteve, pa dosedaj niso prišli do besede. K osnovnemu zborovanju tega odbora se niso povabili niti zelo uplivni interesentje niti drugi merodajni faktorji; pri sestavi odbora se je istotako prezrlo zelo delavne in uplivne moči. Sploh je sedaj cela zadeva v rokah oseb, ki imajo pred očmi le lokalne interese, ne pa važne koristi celokupnega prebivalstva. Da se interesentje obvarujejo daljne škode in posebno prepreči daljno zavlačevanje te nujne zadeve, osnovali so se v Brežicah, v Krškem in v Kozjem pripravljali odbori z namenom, takoj osnovati novo društvo, ki naj dobi dovoljenje za trasiranje in projektiranje normalnotirne železnice Mestnje (ev. Rogatec)-Brežice-Rudolfovo. V kratkem času bode mogoče dobiti dovoljenje za pripravljala dela (trasiranje etc.), na kar bode stvar že obstoječega odbora v Brežicah, ali hoče z novim odborom v stik stopiti v svrhu skupnega dela. Člani pripravljalnega odbora so že stopili v ožji stik z nekim konzorcijem, ki se snuje na Dunaju od raznih stavbenih podjetij in denarnih zavodov z namenom, interesentom pomagati pri trasiranju novih prog, posredovati finansiranje železniških projektov in jih izvršiti do konca; zasigurana je tudi podpora dežele Kranjske. Ker se interesentje v Slov. Goricah ne morejo zjediniti glede trase železnice (Purkla-Ptuj ali Radgona-Ptuj), zato je sedaj v ospredju za finansiranje in izvršitev projekt Ptuj-Rogatec; s tem pa tudi projekt Rogatec-Brežice postaja čim dalje bolj aktuelan. Pozivljamo tedaj vse interese, da takoj ustavijo svoje sodelovanje pri starem odboru in seveda nastavijo tudi prispevke za brezplodno delo. Osnovna zborovanja novega

društva se vrše v nedeljo, dne 10. oktobra 1909 pop. ob 3. uri a) v Brežicah, „Narodni dom“, b) v Kozjem, v gostilni g. Pirha. Zborovanja so javna. Prosimo obilne udeležbe, ker se bo razpravljalo in sklepalo o dalekosežnih predlogih.

Pripravljalni odbor.

Tržne cene.

5. oktobra.

Dunajska borza za kmetijske pridelke.

Poročila iz inozemstva niso bila vspodbudna. Se kromno prometovalo in tendenca je bila medlejša. Pšenica in koruza ste bili 5 vin. ceneji, rž, ječmen in oves slabo, iste cene.

Sladkor. Trst, 5. oktobra: Centrifuga Pilés prompt K 33 do K — za november-marec K 30³/₄ do K 31³/₄. Tendence uporna.

Sladkor. Praga: 5. okt. sur. sladkor prompt K —, nova kampanja K 24'80. Tendence uporna. — Vreme: jasno in vetrovno.

Budimpešta, 5. okt. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin. mlade težke 144 do 147 vin., mlade, srednje 146—148 v, mlade, lahke 146—148 v. zaloga 28.197 komadov. Prignano 480 komadov, odgnano 611. Ostalo torej 28.066 komadov. Tendence prijetnejša.

Budimpešta, 5. okt. Pšenica za oktober K 14.06, pšenica za april K 13'96, rž za oktober K 9'59, rž za april K 9'97, oves za oktober K 7'75, oves za april K 7'61, koruza za maj K 6'87.

Pšeničnih ponudb zmerno, veselje kupiti rezervirano, tendence medla, prometa 10.000 meterskih stotov. Efektivna pšenica 10 v ceneja. Drugo mirno. Vreme: deloma oblačno.

Izobražena gospodična,

Kranjica v starosti 27 let, izurjena v trgovini, gostilni in kmetijstvu, išče službo kot gospodinja k boljši rodbini, uradnikom, učiteljem, samostojnemu gospodarju (samcu), ali pa kot opora pomočnice k gospodinjji. — Ponudbe naj se pošiljajo pod šifro „Gospodinja“ na upravništvo „Nar. Dnevnika“. 80 4-4

Hiša z vrtom

ob cesti v Trbovljah bo prodana na prostovoljni dražbi v Fortetovi gostilni dne 14. oktobra ob 1/4 10 uri za izključno ceno 15.000 kron.

Dr. Josip Kolšek, odvetnik na Laškem. 83 3-2

Vinski sodi

razne velikosti in množine, novi in in rabljivi so za nizko ceno naprodaj pri F. Pellé, Celje. 471 8-4

Sprejemem takoj 474 3-3

pekovskega učenca

za triletno učno dobo in z vso oskrbo Vinko Janič, Celje, Gosposka ulica.

R. Diehl

žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca brinovca, vinskega žganja in domačega konjaka.

25 2-75

Steckenpferd- lilijno mlečno milo

101 40-30

najmileje kožno milo
kakor tudi proti soln-
čnim pegam!

— Dobiva se povsod! —

Poštna hran. račun št. 54.366.
— Telefon št. 48. —

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan
razun nedelj in praz-
nikov od 8.—12. ure
*** dopoldne. ***

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga
z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član
zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hra-
nilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednot, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račar
***** glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih. *****

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

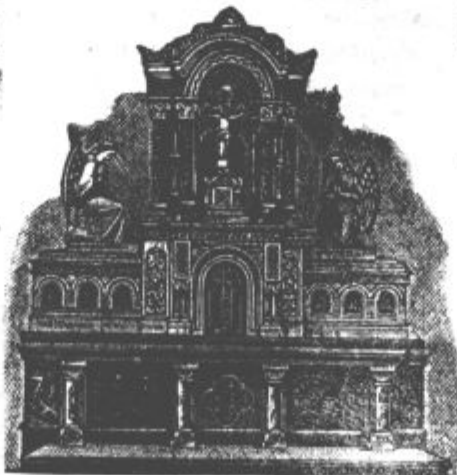
Brzjavlj.: „Kamnoseška in-
dustrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kam-
noseška obrt s strojnim
*** obratom. ***

Izvrševanje vseh stavbe-
nih del: kakor stopnic, fasad,
podbojev, pomolov, nastavkov
itd. iz različnih kamenov in
*** cementa. ***

Specijalna delavnica in
podobarski atelje za
umetna cerkvena dela
kakor: altarjev, obhajilnih miz,
prižnic, kropilnih in krstnih
*** kamnov itd. ***

Brušenje, puliranje in
struganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloga
nagrobnihi spomenikov iz
različnih marmornih vrst gra-
nitov in sljenitov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoni-
ranih rodbinskih grobišč
*** (rakev). ***

Tlakovanje cerkva, dvoran
in hodnikov s šamotnim ali
*** cementnim tlakom. ***

Izdelovanje pohištvenih
plošč iz različnih najbolj idočih
marmornih vrst v vseh oblikah.
Popravljanje spomenikov, ude-
*** lvanje napisov v iste. ***